

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

1980

BRNO 1982

Poznámky:

- 1 R. Snášil - R. Procházka, Archeologické výzkumy v Uherském Hradišti v roce 1979, PV 1979, Brno 1981, 53.
- 2 R. Snášil, Nejstarší hradištské domy, Zpravodaj města Uh. Hradiště, listopad 1980, 15-17; týž, Záměstnání a strava obyvatel nejstarší hradištské usedlosti, Zpravodaj města Uh. Hradiště, leden 1981, 14-15.
- 3 Určení: dr. T. Kučerovská a prom. hist. J. Šmerda, Moravské muzeum Brno.

Grabung in Uherské Hradiště im Jahre 1980 /Bez. Uherské Hradiště/.

1. Otakar-Gasse. Die Grabung im nördlichen Zipfel des Stadtkernes bei der Stadtmauer konzentrierte sich auf die Beendigung der Abdeckung der Siedlungsschichten aus der Wende des 13./14. Jahrhunderts /Horizont II/ auf Parzelle Nr. 130 und teilweise auch auf Nr. 129, sowie auf die Präparierung der Fundamente von 2 Wohnbauten in Blockhauskonstruktion. Das inmitten der Parzelle Nr. 130 erfasste rechteckige Haus enthielt 2 steinerne hufeisenförmige Herde. Ein weiterer Herd stand ausserhalb der festgestellten Objekte bei der westlichen Grenze der Parzelle Nr. 130.

Bei der Abnahme des Niveaus des Siedlungshorizontes II wurde auf Parzelle Nr. 129 die Oberfläche eines Kolonisations-Wohnbaues, vermutlich vom Erdhütentypus abgedeckt, der von einer Branddestruktion verschüttet worden war. Ungefähr im gleichen Niveau heben sich im nördlichen Teil der untersuchten Fläche mittelburgwallzeitliche Objekte /Horizont III/ ab. Besonders dieser Abschnitt wurde viel später mit spätgotischen Abfallgruben und Scherbenhaufen ausgefüllt /Horizont I/. Ein umfangreicher Fundkomplex stammt insbesondere aus dem 13./14. Jahrhundert. Von Gegenständen grossmährischen Ursprunges muss das Bruchstück einer Bedachung und eines keramischen hohlen Eies betont werden.

2. Hradební Gasse. Während der zweiten Grabungsphase auf Parzelle Nr. 25 wurden ausser geologischen Verhältnissen Reste von zwei eichernen Befestigungen - Palisaden und vermutlich eines Walles mit Kammerkonstruktion festgestellt. Vor der C14 Datierung kann ihr Ursprung ungefähr in die Mitte des 13. Jahrhunderts, eher jedoch in den grossmährischen Zeitabschnitt eingereiht werden.

3. Platz der Roten Armee. Durch die erste Phase der Grabung auf Parzelle Nr. 89/2 wurden folgende Horizonte festgestellt: A. Oberfläche der grossmährischen Schicht, B. Teil des gestampften Fussbodens eines Hauses mit Feuerherd, C. Zweiteiliges Haus mit Flur und zwei Feuerstellen in der Stube, D. Dreiteiliges sechsräumiges Haus vom gemischten Kammer-Stall Typ mit Werkstätte und Grundriss in L. B.-D-13. Jahrhunderts bis Beginn des 14. Jahrhunderts, F. Barocker Ziegelanbau aus den 80. Jahren bis Ende des 17. Jahrhunderts, G. Umbau des Hauses nach einem Brand im Jahre 1850. Durch die Grabung hat man für die Historie der Stadt ein sehr wichtiges Modell ihres bau-historischen Profiles von der grossmährischen Zeit bis zur Gegenwart gewonnen.

4. Bezručova Gasse. Beim Eintiefen eines Anschlusses für die Gasleitung im Dezember 1980 wurde auf Parzelle Nr. 69 vor dem Kaufhaus "Slovač" eine starke Brandschicht gestört, aus der es gelang, Keramikbruchstücke aus dem Beginn des 14. Jahrhunderts zu gewinnen.

5. K. Gottwald Platz. Bei der Untersuchung auf Parzelle Nr. 31/2 im Raume des einstigen Jesuitenkolleges wurde das ursprüngliche Terrainniveau aus dem Jahre 1654, das um 117 cm tiefer als das heutige Niveau ist, festgestellt.

DROBNÉ NÁLEZY Z UHERSKOHRADIŠŤSKA

/okr. Uherské Hradiště/

Robert Snášil, Slovákcké muzeum Uherské Hradiště

1. Ostrožská Nová Ves.

Ze známé lokality štěrkořískú zachránil K. Pavelka vybagrované dva zuby mamuta, dvě porušené stěhenní kosti mamutů a olámaný sobí paroh. Tento osteologický materiál, náležející opět nejspíše mladému věku, předal do Slovákckého muzea.

2. Podolí.

V květnu předal J. Křen Slovákckému muzeu výsadu jeleního parohu, nesoucího výrazné stopy opracování. Byla nalezena při regulaci Olšavy v říčních písčích v hloubce 3-4 m. Podle ověření byla před druhotným uložením transportována. Podle sedimentů náleží nález holocénu, bližší zařazení není možné.

3. Boršice u Blatnice.

Ze známé lokality Hradištko získal J. Slaník výkopem tři silnostěnné střepy z plavené hlíny, pocházející nejspíše z jedné nádoby. Povrch je okrový, lom měkce vypálený, šedý. Střepy, náležející volutové kultuře, představují dosud nejstarší nálezy na lokalitě. Zdejší volutové sídliště, předcházející vznik středověkého valového opevnění, patří k výšinným typům. Nálezy byly předány Slováckému muzeu.

4. Velehrad.

Blíže neznámý nálezce předal Slováckému muzeu zlomek, pocházející asi ze svícnu, který měl být údajně vykopán celý při hloubení základů domu. Předaný zlomek pochází z podstavy, která byla na celku utvářena do oblouků, oblých lístků. Vnější strana je zdobena rozvinutým rostlinným ornamentem, mezi kterým je na bázi umístěno drobkou husté puncování. Materiál se jeví jako slitina bílých kovů. Není vyloučeno románské stáří.

Kleinfunde aus dem Raume von Uherské Hradiště. Aus Ostrožská Nová Ves wurden weitere osteologische Funde vom Würm-Alter gefunden /Mammut, Ren/, aus Podolí ein bearbeiteter Hirschgeweihteil holozänen Alters. Auf Hradištko bei Boršice bei Blatnice hat man Spuren einer volutenke-ramischen Siedlung festgestellt und aus Velehrad stammt das Bruchstück eines vermutlich romanischen Leuchters.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM RELIKTŮ OPEVNĚNÝCH SÍDLIŠTNÍCH ÚTVARŮ NA UHERSKOHRADIŠŤSKU V ROCE 1980

/okr. Uherské Hradiště/

Rudolf Procházk a, Slovácké muzeum Uherské Hradiště

Na sklonku tohoto roku byla zahájena 1. etapa povrchového průzkumu hradišť, hrádků a tvrzišť. Pozornost je věnována v první řadě lokalitám středověkým s cílem připravit podmínky pro jejich pasportizaci, další odborné zpracování, případně i památkovou ochranu v rámci státního seznamu památek, jakož i informovat veřejnost a správní orgány o jejich existenci a významu a čelit tak dalšímu ničení. Přitom bylo možno navázat na práci řady badatelů, zejména R. Snášila a J. Ungra¹.

1. Horní Němčí - "Hrádek". Motta stojící na západním okraji obce byla zaměřena, sběrem v narušeném místě se podařilo získat zlomky keramiky ze 13. stol.
2. Vlčnov - "Hradištěk". Dosti známá lokalita obdobného typu jako předchozí je dnes téměř zcela snesena orbou. Kulturní vrstva je zcela zničena, přesto se podařilo sběrem získat keramické fragmenty ze 13. stol.
3. Uherské Hradiště - Jarošov. Hrádek známý již l. L. Červinkovi² se nacházel na konci ostrožny 1 km východně od obce. S největší pravděpodobností byl zničen tamní cihelnou, povrchový sběr byl negativní.
4. Buchlovice - Holý kopec. Na známém pravěkém hradišti byl podniknut průzkum s cílem zjistit přítomnost údajného středověkého osídlení. Jediný nalezený fragment /vedle početných zlomků keramiky platěnické fáze lužické kultury/ však spíše souvisí s kamenolomy v jihozápadní části lokality.
5. Sušice. V trati "Vinohrádek" či "Hrubý" na okraji obce se nachází nepatrné pozůstatky tvrziště. Na počátku 70. let bylo téměř zničeno soukromým majitelem pozemku, který údajně nalezl při likvidaci značné množství dnes ztracené středověké keramiky.
6. Buchlovice - státní hrad Buchlov. Sběrem na východním svahu pod hradem bylo získáno množství zlomků středověké keramiky, z nichž nejstarší lze klást do poloviny 13. stol.

Poznámky:

1. R. Snášil, Opevněná sídliště 10. - 16. století na Uherskohradištsku, AH 6, v tisku; V. Nekuda - J. Unger, Hrádky a tvrže na Moravě, Brno 1981.
2. l. L. Červinka, Děvín a Velehrad - dva hrady velkomoravské, Kroměříž 1902, 46, 51.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně